

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40219 8004 DE Zwolle

Eneco Wind B.V.
T.a.v. mevrouw Van Appünn
Postbus 19020
3001 BA Rotterdam

Afdeling Juridische Zaken

Postbus 40219
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42

Onze referentie
492-22981

Uw brief van
28 juli 2016

Uw referentie
Windpark Spuisluis

KvK-nummer of BSN
-

Relatienummer
202371002

Bijlagen
3

Datum 21 april 2017

Betreft Beslissing op bezwaarschrift Wet natuurbescherming (hierna: Wnb)

Geachte mevrouw Van Appünn,

Op 11 mei 2016 heeft u een aanvraag ingediend voor een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet (hierna: Ffw). De aanvraag heeft betrekking het de realisatie van het project: "Windpark Spuisluis" (aanvraagnummer: 5190017483376). Bij besluit van 17 juni 2016 (hierna: bestreden besluit) is besloten om uw aanvraag niet in behandeling te nemen. Bij schrijven van 28 juli 2016 heeft u een bezwaarschrift ingediend tegen het bestreden besluit.

Het bestreden besluit is opnieuw beoordeeld. In deze brief vindt u mijn beslissing op uw bezwaarschrift en waarom deze beslissing is genomen. In de bijlage vindt u de artikelen waarop de beslissing gebaseerd is.

Beslissing

Ik verklaar uw bezwaren gegrond. Dit houdt in dat ik het bestreden besluit herroep. In deze beslissing op uw bezwaarschrift wordt er alsnog inhoudelijk op uw aanvraag beslist. Hierna leg ik uit wat dit voor u betekent.

Vooraf

Op 1 januari 2017 is de Wnb van kracht geworden. Het overgangsrecht in deze wet bepaalt dat aanvragen die onder de Ffw zijn ingediend en waarop nog geen besluit is genomen, worden beoordeeld volgens de Wnb. Dit kan van invloed zijn op dit besluit, omdat vanaf 1 januari 2017 een aantal soorten niet meer bij wet zijn beschermd of dat juist wel zijn geworden. Het kan ook zo zijn dat in uw projectgebied soorten voorkomen die beschermd zijn, maar waar u nu nog geen ontheffing voor heeft. In dat geval dient u mogelijk een aanvullende ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag.

Procesverloop

Op 11 mei 2016 heeft u een aanvraag ingediend voor een ontheffing op grond van de Ffw. Bij het bestreden besluit is besloten om uw aanvraag niet in behandeling te nemen, zoals bedoeld in artikel 4:5, eerste lid, onder c, van de Algemene wet

bestuursrecht (hierna: Awb). Op 29 juli 2016 is uw bezwaarschrift tegen het bestreden besluit bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (hierna: RVO.nl) ontvangen. Op 5 augustus 2016 heeft u een ecologisch onderzoeksrapport overgelegd¹. Bij schrijven van 26 september 2016 en 17 februari 2017 bent u gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren. Op 7 november 2016 en 17 maart 2016 zijn uw aanvullingen bij RVO.nl ontvangen. Omdat er volledig aan uw bezwaar tegemoet wordt gekomen, heb ik afgezien van een hoorzitting (artikel 7:3, sub e, van de Awb).

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Uw bezwaren

U geeft aan het niet eens te zijn met het bestreden besluit. Samengevat voert u het volgende aan.

U bent van mening dat de beslissing om uw aanvraag niet in behandeling te nemen onjuist is. Hierbij wijst u op de laatste zinsnede van artikel 4:5, eerste lid, van de Awb, op grond waarvan u in de gelegenheid had moeten worden gesteld om uw aanvraag binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen.

Waarom deze beslissing?

Uw bezwaren heb ik zorgvuldig beoordeeld en opnieuw getoetst aan het wettelijk kader. De conclusie is dat uw bezwaren gegrond zijn. Hierna kunt u lezen waarom.

Niet in behandeling nemen van uw aanvraag

Op grond van artikel 4:5, eerste lid, sub c, van de Awb kan worden besloten om een aanvraag niet in behandeling te nemen indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad om de aanvraag binnen een redelijke termijn aan te vullen.

Mij is gebleken dat u ten onrechte niet in de gelegenheid bent gesteld om uw aanvraag aan te vullen. Om die reden dient het bestreden besluit te worden herroepen. Zoals volgt uit de jurisprudentie² moet er in dergelijke gevallen in de bezwaarprocedure alsnog inhoudelijk op de aanvraag te worden beslist. De in de bezwaarschriftprocedure overgelegde gegevens en bescheiden worden hierbij betrokken. Hierna volgt dan ook de inhoudelijke beslissing op uw aanvraag.

Wettelijk kader

Ingevolge artikel 1.11 van de Wnb neemt een ieder voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

¹ Bureau Waardenburg, 'Effecten op beschermde soorten windpark Spuisluis', 4 augustus 2016, rapport: 16-115.

² Zie bijvoorbeeld: CRvB 24 juni 2008, LJN BD5641; ABRvS 16 juli 2008, LJN BD7360; ABRvS 20 november 2006, AB 2007/133.

Op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Wnb is het verboden om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

In artikel 3.3 van de Wnb is bepaald dat er een ontheffing kan worden verleend van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1 van de Wnb, voor zover er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de ontheffing nodig is in het kader van de wettelijke belangen zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, van de Wnb.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Windpark Spuisluis", gelegen in de gemeente Velsen. Het project betreft de bouw en exploitatie van een windpark van zes windturbines.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 1, van de Wnb voor wat betreft exemplaren van de:

aalscholver (*Phalacrocorax carbo*), blauwborst (*Luscinia svecica*), blauwe reiger (*Ardea cinerea*), boerenzwaluw (*Hirundo rustica*), boompieper (*Anthus trivialis*), bosrietzanger (*Acrocephalus palustris*), buizerd (*Buteo buteo*), fitis (*Phylloscopus trochilus*), gekraagde roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*), gele kwikstaart (*Motacilla flava*), gierzwaluw (*Apus apus*), goudhaantje (*Regulus regulus*), grasmus (*Sylvia communis*), graspieper (*Anthus pratensis*), grauwe gans (*Anser anser*), groenling (*Carduelis chloris*), groenpootruiter (*Tringa nebularia*), grote mantelmeeuw (*Larus marinus*), heggenmus (*Prunella modularis*), houtsnip (*Scolopax rusticola*), keep (*Fringilla montifringilla*), kievit (*Vanellus vanellus*), kleine karekiet (*Acrocephalus scirpaceus*), kleine mantelmeeuw (*Larus fuscus*), kneu (*Carduelis cannabina*), kokmeeuw (*Chroicocephalus ridibundus*), koolmees (*Parus major*), koperwiek (*Turdus iliacus*), krakeend (*Anas strepera*), kramsvogel (*Turdus pilaris*), meerkoet (*Fulica atra*), merel (*Turdus merula*), noordse kwikstaart (*Motacilla thunbergi*), oeverloper (*Actitis hypoleucos*), paapje (*Saxicola rubetra*), pimpelmees (*Parus caeruleus*), putter (*Carduelis carduelis*), regenwulp (*Numenius phaeopus*), rietgors (*Emberiza schoeniclus*), rietzanger (*Acrocephalus schoenobaenus*), ringmus (*Passer montanus*), roodborst (*Erithacus rubecula*), roodborsttapuit (*Saxicola torquata*), scholekster (*Haematopus ostralegus*), sijs (*Carduelis spinus*), spotvogel (*Hippolais icterina*), spreeuw (*Sturnus vulgaris*), sprinkhaanrietzanger (*Locustella naevia*), steenloper (*Arenaria interpres*), stormmeeuw (*Larus canus*), tapuit (*Oenanthe oenanthe*), tjiftjaf (*Phylloscopus collybita*), tuinfluiters (*Sylvia borin*), tureluur (*Tringa totanus*), veldleeuwerik (*Alauda arvensis*), vink (*Fringilla coelebs*), waterhoen (*Gallinula chloropus*), waterral (*Rallus aquaticus*), watersnip (*Gallinago gallinago*), wilde eend (*Anas platyrhynchos*), witgat (*Tringa ochropus*), witte kwikstaart (*Motacilla alba alba*), zanglijster (*Turdus philomelos*), zilvermeeuw (*Larus argentatus*), zwarte mees (*Parus ater*), zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) en de zwartkop (*Sylvia atricapilla*).

Gesignaleerde soorten

U wordt erop gewezen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaarden-onderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van gewone dwergvleermuis, ruige vleermuis en rosse vleermuis en eventuele andere beschermde soorten in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soorten geen ontheffing aan te vragen. Ik adviseer u nogmaals naar het project te kijken. Indien u niet kunt uitsluiten dat voor genoemde soorten niet in het plangebied aanwezig zijn bestaat er een kans op voorzienbare slachtoffers ten gevolge van het project. Uit de jurisprudentie³ van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS) blijkt dat ook incidentele slachtoffers vallen onder de reikwijdte van de betreffende verbodsbepalingen van de Wnb.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Besluit

Ik verleen u voor de periode van **1 maart 2019** tot en met **29 februari 2024** ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 1, van de Wnb, voor zover dit betreft het opzettelijk doden van de aalscholver, blauwborst, blauwe reiger, boerenwaluw, boompieper, bosrietzanger, buizerd, gekraagde roodstaart, fitis, gele kwikstaart, gierzwaluw, goudhaantje, grasmus, graspieper, grauwe gans, groenling, groenpootruiter, heggenmus, houtsnip, keep, kievit, kleine karekiet, kneu, koolmees, koperwiek, krakeend, kramsvogel, meerkoet, merel, noordse kwikstaart, oeverloper, paapje, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, rietzanger, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, sijs, spotvogel, spreeuw, sprinkhaanrietzanger, steenloper, tapuit, tjiftjaf, tuinfluiter, tureluur, veldleeuwerik, vink, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, witgat, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte mees, zwarte roodstaart en de zwartkop.

Mijn overwegingen voor dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die volgens de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het bovengenoemd project, gelegen in de gemeente Velsen, op de noordelijke eilanden (5 op het Noordersluiseland, 1 op het schiereiland dat door Tata Steel in gebruik is als schrootopslag) langs het Noordzeekanaal, ter hoogte van de spuisluis, tussen de bebouwing van IJmuiden en Tata Steel, op 1,5 tot 4 kilometer van de kust, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Effecten op beschermde soorten windpark Spuisluis' van

³ ABRvS, 16 april 2014, 201301107/1/A3 (ECLI:NL:RVS:2014:1284);
ABRvS, 4 mei 2016, 201504506/1/R6 (ECLI:NL:RVS2016:1228).

15 maart 2017.

- d. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift c noodzakelijk zijn.
- e. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- f. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- g. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Specifieke voorschriften

- h. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan; Ruimtelijke ingrepen; Windpark Spuisluis' (bijlage 3 bij dit besluit).
- i. U dient de windturbines uit te rusten met een stilstandvoorziening die ervoor zorgt dat de rotorbladen nagenoeg stil staan in periodes met intensieve trek van trekvogels tijdens het voorjaar en najaar bij weersomstandigheden met slecht zicht en/of tegenwind.
- j. In aanvulling op het voorgaande geldt dat u hiertoe een concreet plan dient uit te werken. Dit plan dient u uiterlijk zes maanden voorafgaand aan de ingebruikname van de eerste turbine(s) ter goedkeuring aan het bevoegde gezag aan te bieden.
- k. U dient het effect van de exploitatie van de windturbines op vogels te monitoren. De monitoring dient toe te zien op het bepalen van het daadwerkelijke aantal slachtoffers. Deze monitoring dient te worden uitgevoerd tijdens de broedperiode en tijdens de trekperiode. Het onderzoek dient voldoende goed te worden uitgevoerd zo dat ook vleermuisslachtoffers gevonden kunnen worden. U dient de resultaten van de monitoring ter beoordeling aan het bevoegde gezag aan te bieden.
- l. Indien de resultaten uit de monitoring aanleiding geven tot het nemen van mitigerende maatregelen dient u een aanvullend mitigatieplan op te stellen en deze ter goedkeuring aan het bevoegde gezag aan te bieden.
- m. In aanvulling op het voorgaande geldt dat u hiertoe een concreet monitoringsvoorstel dient uit te werken. Dit voorstel dient u uiterlijk zes maanden voorafgaand aan ingebruikname van de eerste turbines ter goedkeuring aan het bevoegde gezag aan te bieden.

Overige voorschriften

- n. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
- o. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- p. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Opmerking

- q. Op grond van artikel 5.4, lid 1 en lid 2, Wnb kan de verleende ontheffing worden ingetrokken of gewijzigd.

Vragen

Als u nog vragen hebt over deze beslissing, kunt u ons bellen op telefoonnummer 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

mr. T.M. Jochems-Otte

De senior jurist Juridische Zaken Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Beroepsmogelijkheid

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief een beroep schrift indienen. Stuur het beroep schrift naar de rechtbank Amsterdam, sector Bestuursrecht, Postbus 75850, 1070 AW Amsterdam. Voor de behandeling van het beroep brengt de rechtbank aan u een bedrag in rekening.

In sommige situaties kunt u digitaal beroep instellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Kijk op de genoemde site voor precieze voorwaarden.

Bijlage 1: Wet- en regelgeving

Algemene wet bestuursrecht

Artikel 4:5, eerste lid

1. Het bestuursorgaan kan besluiten de aanvraag niet te behandelen, indien:

- a. de aanvrager niet heeft voldaan aan enig wettelijk voorschrift voor het in behandeling nemen van de aanvraag, of
- b. de aanvraag geheel of gedeeltelijk is geweigerd op grond van artikel 2:15, of
- c. de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking, mits de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn aan te vullen.

Artikel 7:3, sub e

Van het horen van belanghebbenden kan worden afgezien indien:

- e. aan het bezwaar volledig tegemoet wordt gekomen en andere belanghebbenden daardoor niet in hun belangen kunnen worden geschaad.

Wet natuurbescherming

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.

2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Artikel 3.1

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.

Artikel 3.3

1. Gedeputeerde staten kunnen ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. [...];

3. Onze Minister kan ontheffing of vrijstelling verlenen van:

- a. de verboden, bedoeld in artikel 3.2, eerste lid, ten aanzien van vogels, dood of levend, of gemakkelijk herkenbare delen daarvan, of ten aanzien van uit deze vogels verkregen producten van daarbij aangewezen soorten, of
- b. regels, gesteld krachtens artikel 3.2, vierde lid.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

4. Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. zij is nodig:
 - 1°. in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - 2°. in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - 3°. ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4°. ter bescherming van flora of fauna;
 - 5°. voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - 6°. om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

[...];

6. De verboden, bedoeld in de artikelen 3.1 en 3.2, zesde lid, zijn niet van toepassing op handelingen ten aanzien waarvan bij of krachtens enige wettelijke bepaling een besluit is vereist, indien bij of krachtens die wet is bepaald dat het desbetreffende besluit de handelingen uitsluitend toelaat indien is voldaan aan de voorwaarden, bedoeld in het vierde lid, en dat aan het besluit de voorschriften worden verbonden, bedoeld in het vijfde lid.

[...].

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Bijlage 2: Overwegingen

Instandhouding van de soorten

Artikel 3.1 Wnb: Vogels

Van de kleine mantelmeeuw en de zilvermeeuw worden maximaal vijftig slachtoffers in windpark Spuisluis verwacht. Voor de fitis, goudhaantje, koperwiek, kramsvogel, merel, roodborst, spreeuw, tjiftjaf, vink, zanglijster en de zwartkop worden maximaal tien slachtoffers per jaar verwacht. Voor de aalscholver, blauwborst, blauwe reiger, boerenwaluw, boompieper, buizerd, bosrietzanger, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, gierzwaluw, grasmus, graspieper, grauwe gans, groenling, groenpootruiter, heggenmus, houtsnip, keep, kievit, kleine karekiet, kneu, koolmees, krakeend, meerkoet, noordse kwikstaart, oeverloper, paapje, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, rietzanger, ringmus, roodborsttapuit, scholekster, sijs, spotvogel, sprinkhaanrietzanger, steenloper, tapuit, tuinfluiter, tureluur, veldleeuwerik, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, witgat, witte kwikstaart, zwarte mees en de zwarte roodstaart betreft het aantal slachtoffers één tot twee per jaar.

Om negatieve effecten van het project op vogels tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Projectplan; Ruimtelijke ingrepen; Windpark Spuisluis'. De door u voorgestelde maatregelen zijn onvoldoende. U stelt maatregelen voor die een gunstig effect hebben op de lokale (broed)vogelsoorten. U stelt echter geen maatregelen voor om slachtoffers onder trekvogels te voorkomen. Juist onder de trekvogels voorziet u aanzienlijke aantallen slachtoffers (in totaal 108 slachtoffers) verdeeld over veel soorten.

Om te bepalen of de gunstige staat van instandhouding in het geding komt is de, door het Europese Hof van Justitie aangedragen en door het ORNIS-comité geformuleerde, 1% mortaliteitsnorm gehanteerd. De 1% mortaliteitsnorm gaat uit van 1% additionele sterfte als gevolg van het project, bovenop de natuurlijke sterfte. Als de 1% mortaliteitsnorm wordt overschreden, kan dit invloed hebben op de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Ten aanzien van de aalscholver, blauwborst, blauwe reiger, boerenwaluw, boompieper, bosrietzanger, buizerd, fitis, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, gierzwaluw, goudhaantje, grasmus, graspieper, grauwe gans, groenling, groenpootruiter, heggenmus, houtsnip, keep, kievit, kleine karekiet, kneu, koolmees, koperwiek, krakeend, kramsvogel, meerkoet, merel, noordse kwikstaart, oeverloper, paapje, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, rietzanger, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, sijs, spotvogel, spreeuw, sprinkhaanrietzanger, steenloper, tapuit, tjiftjaf, tuinfluiter, tureluur, veldleeuwerik, vink, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, witgat, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte mees, zwarte roodstaart en de zwartkop komt uit de beoordeling dat de verwachte sterfte als gevolg van Windpark Spuisluis de 1% mortaliteitsnorm niet overschrijdt. Een effect op de gunstige staat van instandhouding van voormelde soorten is dan ook niet te verwachten. Uit recente

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

jurisprudentie van de rechtbank⁴ volgt dat ik gerechtigd ben om aanvullende maatregelen op te leggen teneinde aanvaringsslachtoffers als gevolg van windturbines te verminderen, ook als de 1% norm niet overschreden wordt.

Hierbij weeg ik de belangen van flora en fauna af tegen uw belangen. Ik ben van mening dat het treffen van een stilstandvoorziening opweegt tegen het rendementsverlies dat deze voorziening met zich meebrengt.

De gunstige staat van instandhouding van de aalscholver, blauwborst, blauwe reiger, boerenwaluw, boompieper, bosrietzanger, buizerd, fitis, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, gierzwaluw, goudhaantje, grasmus, graspieper, grauwe gans, groenling, groenpootruiter, heggenmus, houtsnip, keep, kievit, kleine karekiet, kneu, koolmees, koperwiek, krakeend, kramsvogel, meerkoet, merel, noordse kwikstaart, oeverloper, paapje, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, rietzanger, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, sijs, spotvogel, spreeuw, sprinkhaanrietzanger, steenloper, tapuit, tjiftjaf, tuinfluiter, tureluur, veldleeuwerik, vink, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, witgat, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte mees, zwarte roodstaart en de zwartkop komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Rijk en provincies zorgen voor het ruimtelijk mogelijk maken van de doorgroei van windenergie op land tot minimaal 6.000 Megawatt in 2020. Andere locaties zijn onderzocht in het Milieu Effect Rapport (MER) en de locatie is op basis van onder meer een plan MER in de Structuurvisie Wind op Land aangewezen. Het project is dan ook locatiegebonden.

De keuze van de locatie is onder andere gebaseerd op veldonderzoek naar concentraties van vogelsoorten en vleermuizen en de afstand die wordt gehouden tot belangrijke gebieden, zoals Natura 2000-gebieden. Op de locatie bevinden zich geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen of jaarrond beschermde nesten van vogels. Uit het MER blijkt dat de verschillende onderzochte alternatieven met betrekking tot de positie van de windturbines weinig onderscheidend zijn voor wat betreft natuur.

Het gekozen voorkeursalternatief is gebleken het alternatief te zijn waarbij het minste slachtoffers te verwachten zijn. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de aalscholver, blauwborst, blauwe reiger, boerenwaluw, boompieper, bosrietzanger, buizerd, fitis, gekraagde roodstaart, gele kwikstaart, gierzwaluw, goudhaantje, grasmus, graspieper, grauwe gans, groenling, groenpootruiter, heggenmus, houtsnip, keep, kievit, kleine karekiet, kneu, koolmees, koperwiek, krakeend, kramsvogel, meerkoet, merel, noordse kwikstaart, oeverloper, paapje, pimpelmees, putter, regenwulp, rietgors, rietzanger, ringmus, roodborst, roodborsttapuit, scholekster, sijs, spotvogel, spreeuw, sprinkhaanrietzanger, steenloper, tapuit, tjiftjaf, tuinfluiter, tureluur, veldleeuwerik, vink, waterhoen, waterral, watersnip, wilde eend, witgat, witte kwikstaart, zanglijster, zwarte mees, zwarte roodstaart en de

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

⁴ Rechtbank Midden-Nederland, 2 maart 2014, UTR/16/4279 (ECLI:NL:RBMNE:2017:1060).

zwartkop zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b en in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb 'volksgezondheid of de openbare veiligheid', 'bescherming van flora en fauna', 'volksgezondheid, openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

Het belang genoemd in artikel 3.3, lid 4, sub b en in artikel 3.8, lid 5, sub b van de Wnb 'de bescherming van flora en fauna' is niet van toepassing op uw project. U heeft dit belang niet onderbouwd in uw aanvraag.

Openbare veiligheid

Klimaatverandering beïnvloedt het watersysteem. Dit leidt tot diverse bedreigingen voor de openbare veiligheid. De potentiële gevolgen zijn van invloed op veiligheid tegen overstromen en zoetwater- en elektriciteitsvoorziening. Ten gevolge van klimaatverandering is sprake van zeespiegelstijging. Enerzijds door een opwarming van de gemiddelde temperatuur van de oceanen en anderzijds door het afsmelten van grote ijsmassa's. Aangezien bijna 60% van Nederland gevoelig is voor overstromingen vanuit zee of rivieren, leidt klimaatverandering tot een verhoogd risico op overstroming.

Volksgezondheid

Klimaatverandering is van invloed op de volksgezondheid. Deze invloed is overwegend negatief, met uitzondering van een afname van wintersterfte. Deze negatieve invloed is het gevolg van frequenter optreden van weersextremen en de toename van het risico op overstromingen. Ook treedt een toename en vestiging van nieuwe vectoren, virussen en bacteriën en hiermee verbonden infecties en ziekte- en sterftegevallen ten gevolge van de gewijzigde regionale klimatologische omstandigheden naar verwachting op. Verder zullen het aantal allergiedagen toenemen en verspreidt de eikenprocessierups zich over heel Nederland. De effecten hiervan vormen een bedreiging voor de volksgezondheid.

Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten

Beide bovenstaande belangen zijn tevens dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de soorten, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

Bijlage 3: Hoofdstuk 8 Maatregelen

8 Maatregelen

Beantwoord de volgende vragen per maatregel.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981

8.1 Maatregel

Welke maatregel gericht op de aangevraagde soorten bent u van plan te nemen? Beschrijf de voorgenomen maatregel zo concreet mogelijk met voldoende detail.

Een exact uitvoeringsplan wordt opgesteld als integraal onderdeel van het uitvoeringsplan/ bouwplan van de turbines. Voordat met de realisatie van de windturbines wordt begonnen, wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. In dit werkplan wordt beschreven op welke wijze er voor wordt gezorgd dat tijdens de realisatie van de turbines geen verstoring plaatsvindt. In dit plan zullen op zijn minst de volgende aspecten worden meegenomen:

- Ecologische veld-inspecties van de exacte bouwlocaties voordat de bouw start. Tijdens deze veldinspecties wordt beoordeeld of op de exacte bouwlocaties daadwerkelijk sprake is van de aanwezigheid van de beschermde soorten;
- Indien sprake is van de aanwezigheid van beschermde soorten worden maatregelen getroffen om verstoring van deze soorten te voorkomen;

- Indien tijdens de telling van broedvogels in juli 2016 blijkt dat hier extra aandacht voor nodig is, zullen voordat de bouwwerkzaamheden starten en in samenwerking met een ecooloog de bouwlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt worden voor het vestigen van broedvogels;
- Tijdens de bouwwerkzaamheden wordt op regelmatige basis in het veld veldonderzoek gecontroleerd op de aanwezigheid van broedende of nestelende vogels door een ecooloog uitgevoerd;
- Indien tijdens deze veldonderzoeken controles alsnog beschermde soorten worden aangetroffen wordt door de deskundige aangegeven of maatregelen kunnen worden getroffen om verstoring alsnog te voorkomen (zie ook hieronder). In het uiterste geval worden de werkzaamheden op die locatie tijdelijk stilgelegd (dit hangt af van de soort en zijn specifieke verstoring gevoeligheid en de afstand tot de werkzaamheden).

Oorspronkelijk was windpark Spuisluis ontworpen voor 8 turbines. Gedurende de afgelopen twee jaar is dit teruggebracht naar 6 turbines. Dit heeft een positief effect op de lokale ecologie. Een ecooloog, welke in dienst is van Eneco Wind, monitort voor alle windparken het effect op de omgeving. Bij windpark Spuisluis zal er extra gelet worden op het aantal aanvaringsslachtoffers en zal getoetst of de uitkomsten uit het onderzoek van Bureau Waardenburg ook met de praktijk matchen.

8.2 Locatie maatregel

Is de uitvoering van de maatregel locatiegebonden? Geef dan op de kaart de locaties aan.

Deze maatregel geldt voor het gehele windpark.

8.3 Doel maatregel

Welke doel wilt u met de maatregel bereiken? Bijvoorbeeld het voorkomen van overtreden van een bepaalde verbodsbepaling voor een soort. Of het compenseren van afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Doel van de maatregel is het voorkomen van overtreden van de verbodsbepalingen

8.4 Effectiviteit maatregel

Waarom is het aannemelijk dat de maatregel effectief zal zijn? Betrek bij uw antwoord de lokale omstandigheden. Leg daarbij een relatie met uw antwoorden in paragraaf 3.

Aangezien de impact van het windpark op de vogels niet groot is, verwachten wij met bovenstaande maatregelen goed te monitoren of de werkelijkheid voldoet aan het onderzoek van Bureau Waardenburg.

8.5 Afhankelijk

Bent u voor de uitvoering of instandhouding van de maatregel afhankelijk van derden?
--

Nee.

8.6 Uitvoering maatregel: monitoren

Is de maatregel functioneel, voordat u met uw werkzaamheden begint? Leg daarbij een relatie met uw antwoord op vraag 2.4. Wie gaat de functionaliteit van de maatregel bepalen? Beschrijf de deskundigheid van deze persoon

Het laten wegvallen van turbines is reeds toegepast en is functioneel. De deskundigheid met een ecooloog van Eneco is in huis aanwezig. Er is in dit formulier geen vraag 2.4 gevonden.

Afdeling Juridische Zaken

Datum

21 april 2017

Onze referentie

492-22981